

www.mitfamilienavn.dk

c/o advokat Anders Stoltenberg
Lundby Hovedgade 88
4750 Lundby

info@mitfamilienavn.dk

Tlf. 24 46 86 61

9. juni 2005

Til Retsudvalget

Forslag til ny navnelov

Advokat Henrik Wedell-Wedellsborg gav i dag møde for Retsudvalget på vegne www.mitfamilienavn.dk ("foreningen").

Foreningen ønskede

- 1) at fremhæve nogle supplerende begrundelser for at udskyde behandlingen af lovforslaget til ny navnelov til senere, og
- 2) at orientere udvalget om de punkter, der havde vist sig at være de væsentligste i alle de protester, der via foreningens hjemmeside var indsendt til familieministeren.

Foreningen ville ikke repetere de tidligere meddelte indsigelser mod selve lovforslaget.

1) Udskydelse af behandlingen af forslaget

Foreningen havde i de sidste 14 dage efterlyst bemærkninger fra regeringen til de mange protester i form af mails og personlige breve til ministeren, læserbreve m.m. uden at nogen havde reageret. Først i dag havde familieministeren skrevet en kronik i Berlingske Tidende, i øvrigt uden at omtale de mange folkelige protester, og han havde indvilget i at

møde foreningens formand, Anders Stoltenberg i programmet Deadline på DR 2. Der var et betydeligt behov for at forstå regeringens begrundelser for at fastholde lovforslaget uændret, og at indgå i en argumentation herom. Det ville der ikke være fornøden tid til, hvis betænkning blev afgivet nu og forslaget sat til 3. behandling i næste uge.

Endvidere havde ministeren ikke i 14 dage villet mødes med repræsentanter for de protesterende grupper. Først nu var der opnået aftale om, at foreningens formand kunne mødes med ministeren i morgen. Det ville nemt kunne opleves som omsonst, hvis beslutning om at gennemføre 3. behandling blev besluttet inden mødet.

Antallet af protester var rekordhøjt, over 20.200 på en uge, hvilket viste, at regeringen ganske havde undervurderet, hvilken krænkelse lovforslaget udgjorde for talrige danskeres slægtsfølelse. Regeringen skyldte at behandle indsigelserne ordentligt, bl.a. gennem en debat om de omtvistede punkter med de mange modstandere. En tilsidesættelse heraf ville blive oplevet som arrogant, og det havde de seriøse kritikere ikke fortjent. Den debat kunne først starte nu, og den kunne ikke afsluttes på kort tid.

Endelig fandt foreningen, at regeringen havde et væsentligt medansvar for, at de 70.000 berørte familier ikke var blevet ordentlig informeret om lovforslagets konsekvenser. Formelt var spillereglerne selvfølgelig fulgt, men der havde ikke været udfoldet en aktiv indsats for at fortælle om de meget indgribende forslag, der tilsidesatte hidtidig opfattelse af sammenhængen mellem navn og slægt. Dette var blevet illustreret af, at talrige og ledende politikere i samtlige partier var blevet overraskede over lovforslagets konsekvenser. Og mange af dem var modstandere af forslaget, men følte sig tilsyneladende bundet af, at sagsbehandlingen var nået så langt.

Henrik Wedell oplyste, at foreningen ikke ønskede at standse hele lovforslaget, kun at få justeret de punkter, der blev oplevet som de mest krænkende.

2) De vigtigste kritikpunkter mod forslaget

Foreningen havde modtaget kopi af talrige af de begrundede protester, og der dannede sig et klart og entydigt billede af, hvad der var anstødsstenene.

Protesterne hidrørte ikke specielt fra regeringens eller den borgerlige fløjs vælgere. Modstanden var ikke politisk bestemt. Den var bestemt af, om klagerne havde et af de 70.000 beskyttede efternavne. Modstanden og vreden kom fra SF'ere, socialdemokrater, radikale og hele den borgerlige fløj. Alle burde tænke sig godt om. Stort set alle klager blev begrundet med de samme tre synspunkter.

A. Forslaget om, at enhver kan tage sit nuværende eller tidligere mellemnavn som efternavn.

Forslaget er det mest vidtgående og har meget indgribende konsekvenser, fordi det indtil personnavneloven af 1961 har været almindeligt i Danmark at tage et beskyttet navn som mellemnavn (der blev betragtet som et ekstra fornavn), bl.a. når man ikke kunne få tilladelse til at bære det som efternavn af den slægt, der havde navnet som beskyttet. Nørby Johansen bliver til Nørby. Vang Larsen bliver til Vang osv.

Foreningen har ikke en oversigt over, hvor mange der bærer beskyttede navne som mellemnavn, men der er tale om titusindvis, hvilket bl.a. kunne ses i et hurtigt opslag i Navnebog København, f.eks. under familienavnet "Jensen".

Mange familier med færre end 1.000 bærere af navnet kan hurtigt komme over 1.000. Det opleves som stærkt ødelæggende for slægtsfølelsen, at navnet bliver helt frit. Dette synspunkt har i særlig grad haft vægt for de familier, der har mange bærere af navnet, f.eks. mellem 500-999.

Men også de små familier med f.eks. 20 bærere af et beskyttet navn vil opleve tilgang af ny bærere af navnet som ødelæggende for slægtsfølelsen. Nogle vil føle, at indgrebet er størst netop overfor de små familier.

Navnelovsbetænkningen nr. 1446 anfører i kapitel 2, (Resumé) om de grundlæggende principper for en ny navnelov, at der kan være stærke grunde til at hindre den enkelte i selv at bestemme sit navn. Det fremhæves, at sådanne "---grunde kan navnlig være hensynet til at beskytte slægtsfølelsen hos andre, der har samme efternavn eller **mellemlavn** (min fremhævelse) ---".

Men lovforslaget lever ikke op til sit eget grundlæggende princip i relation til mellemlavne. Alle mellemlavne kan nemlig tages som efternavn uden begrænsninger, herunder til slægtsfølelsen hos andre, der bærer samme efternavn eller mellemlavn.

Frigivelsen vil medføre et antal navneændringer, der langt overstiger betænkningens forventninger herom.

B) Forslaget om, at beskyttelsen af et efternavn hæves varigt, hvis et efternavn bæres af mere end 1.000 personer.

Tallet opfattes af en række familier som for lavt, bl.a. fordi de pågældende familier i årevis har arbejdet på og fået udarbejdet slægtstavler over alle bærere af navnet. Selv om ikke alle kender hinanden, kan man slå forbindelsen op, hvilket straks knytter en særlig forbindelse mellem de pågældende. Et eksempel er familien Rahbek, der med mere end 1.300 familiemedlemmer er i oprør over forslaget.

Det må endvidere beskrives som en hidtil uset og uacceptabel lovgivningspraksis, at en lov underminerer en given beskyttelse ved først at give talrige andre personer, der ikke hører til familien, ret til at tage et beskyttet navn, og derpå lader alle de samme personer tælle med ved næste årlige opgørelse af antallet af bærere. Tilgangen af nye kan således betyde, at et navn hurtigt kommer over 1.000 og derved fuldstændig mister sin beskyttelse.

Det opleves som en ubegrundet og ond cirkel.

C) Ophævelsen af sondringen mellem eget efternavn og giftenavn, og den deraf følgende mulighed for fraskilte eller samlevere til at få et beskyttet efternavn og kunne give det videre udenfor slægtens kreds.

Forslaget er et afgørende indgreb i dansk navnetradition, og opleves særligt urimeligt, fordi navnet kan gives videre til andre efter en skilsmisse eller ophævelse af samliv med den oprindelige bærer af det beskyttede efternavn.

Forslaget må beskrives som overflødig. Der kan ikke på nogen overbevisende måde argumenteres for, at børn af et nyt forhold skal kunne få et beskyttet navn i videre udstrækning end efter den gældende lov om personnavne, og endnu mindre for, at børn af et tidligere forhold skal kunne få navnet. Børnene har i forvejen ret til at tage forældres, bedsteforældres og oldeforældres fødenavne. Og tipoldeforældrenes navne, hvis loven vedtages. Hvis forældrene ønsker samme efternavn, er der bl.a. 90.000 frie navne i Danmark og muligheden for at nydanne navne. Giftenavne bør ikke kunne gives videre, end det er muligt efter gældende lov.

Beskednen kritik

Foreningen havde måttet konstatere, at der ikke var nogen mærkbar modstand mod en række af de øvrige kritiserede dele af loven, herunder retten til at tage forældres fødenavne, nu også tipoldeforældres fødenavne, eller mod, at papirløse samlevere kunne få samme navn. I begge tilfælde var der stort set kun modstand mod, at der kunne tages giftenavne.

Mulige løsninger

Foreningen pegede på, at det kun var beskedne ændringer, der skulle til for at tilfredsstille de mange vrede og utilfredse borgere. Foreningen lagde op til, at regeringen søgte et forlig med Dansk Folkeparti eller en genforhandling med Socialdemokraterne og de Radikale. Hovedindholdet af loven kunne gå igennem uden ændringer.

Foreningens principale forslag var, at retten til frit at tage et beskyttet mellemnavn som efternavn blev fjernet, at grænsen på 1.000 blev forhøjet, og at retten til at få og videregive giftenavne skulle begrænses til den adgang, der allerede er efter den gældende lov om personnavne.

Kunne der ikke opnås politisk flertal til at undlade frigivelse af mellemnavne, var foreningens subsidiære forslag, at grænsen på 1.000 blev hævet til 3.000, og at adgangen til at få eller bringe giftenavne videre ikke blev udvidet i forhold til gældende lov. Der havde aldrig været et folkeønske eller noget, der lignede, for at kunne bruge giftnavnene i udvidet omfang.

Revisionsbestemmelse

Foreningen fandt ikke, at forslaget om at revidere loven om to år, gav en tilstrækkelig beskyttelse. Først og fremmest måtte man forudse, at alle, der ønskede det, inden da havde taget deres beskyttede mellemnavne som efternavne. Og de ville naturligvis ikke kunne tvinges til at ændre på det. Så var skaden sket.

Foreningen fremhævede til sidst, at det ville være bittert for de mange borgere, der fik gået deres slægtsfølelse for nær, og uværdigt for folketinget, hvis dette forslag blev vedtaget af hensyn til regeringens prestige, når foreningen og alle, der færdedes på Christiansborg, godt vidste, at stribevis af de politikere, der ville føle sig tvunget af partidisciplinen til at stemme ja, personligt var stærke modstandere af loven på de kritiserede områder.

Lundby, den 9. juni 2005